

Russische vlag!) militaire hulpgoederen naar Wladiwostok vervoerden, hulpgoederen voor de gevangenen meegenomen. De Sowjet-Unie, die geen Japans schip tot Wladiwostok wilde toelaten, transporteerde de voor de gevangenen bestemde zendingen naar een kleinere haven in de buurt van Wladiwostok, Nakhodka – vandaar werd in november '44 2 000 ton aan hulpgoederen (met naar schatting 200 000 voedselpakketten) naar Japan verscheept. De wens van de Amerikanen en hun bondgenoten was dat die hulpgoederen naar de *Nanjo* zouden worden overgebracht – dat was vooral gevolg van het feit dat de Geallieerde regeringen in september '44 voor het eerst een beeld hadden gekregen van de verschrikkingen die de krijgsgevangenen daar sinds '42 hadden moeten doorstaan. Er waren namelijk in die maand bij Hainan twee Japanse schepen tot zinken gebracht waarmee o.m. ruim tweeduizend Britse en Australische krijgsgevangenen, die aan de Birma-spoorweg hadden gewerkt, naar Japan werden getransporteerd, en Amerikaanse onderzeeboten hadden ruim honderdveertig krijgsgevangenen als drenkelingen kunnen oppikken. De opzet nu, de 2 000 ton aan hulpgoederen naar de *Nanjo* te doen vervoeren, werd niet verwezenlijkt. De Japanners brachten ca. 150 ton naar Korea en de gedelegeerde van het Internationale Rode Kruis te Tokio vond goed dat ca. 850 ton voor de gevangenen in Japan en China werd bestemd. De resterende ca. 1 000 ton werd, maar pas in maart '45, meegenomen door een Japans schip, de '*Awa Maroe*', dat van de Amerikaanse regering een vrijgeleide had gekregen; het moest dus als Rode Kruis-schip aangegeven zijn, een afgesproken route volgen en 's nachts verlicht zijn. De '*Awa Maroe*' ontladde de hulpgoederen in Bangkok, Singapore en Priok – in laatstgenoemde haven ca. 49 000 voedselpakketten. Naar Japan terugvarend werd het schip bij Formosa in het nachtelijk duister door een Amerikaanse onderzeeboot getorpedeerd. De commandant die de '*Awa Maroe*' niet had herkend (het schip dat hij had aangevallen, bevond zich, beweerde hij, buiten de vastgestelde route en was niet verlicht), moest zich voor een krijgsraad verantwoorden en de Amerikaanse regering, in het midden latend of de '*Awa Maroe*' zich aan de gestelde regels had gehouden, betaalde Japan schadeloosstelling. Uit dit gebeuren vloeide voort dat de Japanners, in wier propaganda eigen edelmoedigheid gesteld werd tegenover Amerikaanse perfidie, de zending van de '*Awa Maroe*' met opmerkelijke spoed in distributie brachten (keizer Hirohito had er op aangedrongen dat de gevangenen niet het slachtoffer zouden worden van de torpedering van het schip), op Java al een week of zes na aankomst. Die distributie in Indië had, wat de door het eerste en tweede Japanse schip uit Lourenço Marques aangevoerde goederen betrof, meer dan een